

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2023 m. .... d.
nutarimu Nr. ....

BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS IR TEISMO POSĖDŽIŲ KOORDINAVIMO JOSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisėjų ir teismų administravimą vykdančių subjektų veiklą, skirtą užtikrinti, kad didelės apimties ir sudėtingos baudžiamosios bylos bei baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, teismuose būtų išnagrinėtos per kuo trumpesnę laiką, ir kad tuo pat metu vykstantys teismo posėdžiai kitose bylose netrukdytų nagrinėti tokių bylų. Šio Aprašo nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir koordinuojant teismo posėdžius kitų kategorijų bylose.

2. Teismų administravimą vykdančių subjektų veikla, koordinuojant teismo posėdžius, negali pažeisti teisėjo nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdančią teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimų priėmimui. Administracinė veikla šioje srityje apima veiksmus ir priemones, kuriais siekiama padėti koordinuoti teismo posėdžius ir užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką.

3. Teisėjai ir teismo administravimo subjektai, taikydami šį Aprašą ir vykdydami administravimo veiklą koordinuojant teismo posėdžius, vadovaujasi nešališkumo, skaidrumo, sąžiningumo, objektyvumo ir pagarbos kitiems principais.

II SKYRIUS BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS BYLOMIS TVARKA

4. Teismo administravimą ir administracinės veiklos priežiūrą vykdančios subjektai, taip pat bylą nagrinėjantis teismas, gavę didelės apimties ir sudėtingą bylą, taip pat manydami, kad bylos nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, gali inicijuoti tokios bylos pripažinimą greičiau nagrinėtina ir siūlyti jai suteikti pirmo arba antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusą:

4.1. pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla – apylinkės teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu teikimu (kai byla nagrinėjama apylinkės teisme) ir apygardos teismo pirmininko arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko sprendimu (tvirtinimo žyma (rezoliucija)), arba apygardos teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu teikimu (kai byla nagrinėjama apygardos teisme) ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko sprendimu (tvirtinimo žyma (rezoliucija)), arba Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos apeliaciniame teisme), arba Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo) pripažinta didelės apimties ir sudėtinga byla ar kita byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje būtina taikyti šiame Apraše nustatytas ir (ar) kitas teismo posėdžių koordinavimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką;

4.2. antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtina byla – apygardos teismo pirmininko, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko ar Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko arba šių teismų Baudžiamųjų bylų skyrių pirmininkų siūlymu bei apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkų arba šių teismų pirmininkų

bendru vienbalsiu sutarimu ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu pripažinta didelės apimties ir sudėtinga baudžiamoji byla ar kita baudžiamoji byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje, siekiant užtikrinti viešąjį interesą, būtina taikyti šiame Apraše nustatytas teismo posėdžių koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimą pirmumo tvarka.

5. Pripažįstant bylą pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- 5.1. bylos sudėtingumą ir apimtį;
- 5.2. bylos pobūdį ir jos nagrinėjimo teisme stadiją;
- 5.3. proceso dalyvių skaičių ir pobūdį (proceso kalbos nemokančių dalyvių skaičių ir vertėjų dalyvavimo būtinybę; procese dalyvaujančių vaikų interesus ir nukentėjusiesiems taikytinas specialias apsaugos priemonės; taikomas kardomąsias ir (ar) procesines prievartos priemonės ir pan.);
- 5.4. preliminarų teismo posėdžių skaičių ir su proceso dalyviais parengiamajame ar kitame teismo posėdyje aptartą preliminarų bylos nagrinėjimo planą arba suderintą teismo posėdžių grafiką (jeigu tai žinoma);
- 5.5. organizacinius sunkumus, siekiant užtikrinti sklandų bylos nagrinėjimą;
- 5.6. proceso trukmę ankstesnėje proceso stadijoje ir ją lėmusias priežastis;
- 5.7. aplinkybes, dėl kurių byla ankstesnėje proceso stadijoje buvo pripažinta sudėtinga, itin sudėtinga ar greičiau nagrinėtina (pirmo arba antro lygio) byla;
- 5.8. kitas reikšmingas aplinkybes (artėjanti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ar nuosprendžio vykdymo senatis ir pan.);
- 5.9. taikytinų administracinių ir (ar) organizacinio pobūdžio priemonių, kurios galėtų paspartinti bylos nagrinėjimą, pobūdį, o bylą pripažįstant antro lygio greičiau nagrinėtina byla – ir į aplinkybes, dėl kurių būtina taikyti tokias teismo posėdžių koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimo pirmumą prieš kitas bylas (pavyzdžiui, itin svarbus viešasis interesas; byla dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 225 straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybės pareigūnų galimai padarytų nusikalstamų veikų; itin didelio dėmesio ir atgarsio visuomenėje sulaukusi byla, o nepateisinamai ilga proceso trukmė galėtų sumenkinti visuomenės pasitikėjimą teismais bei valstybe ir pan.).

6. Bylą pripažinus pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, apie tai pažymima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) elektroninėje bylos kortelėje.

7. Pripažinus bylą *antro lygio* greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama ši byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas gali paskirti teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą tokioje byloje, ir pats ar jo pavedimu kitas teismo darbuotojas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma:

- 7.1. bylos numeris ir suteiktas greičiau nagrinėtinai bylos statuso lygis;
- 7.2. bylą nagrinėjančio teismo sudėtis;
- 7.3. už teismo posėdžių koordinavimą atsakingas teismo darbuotojas ir jo kontaktiniai duomenys (jeigu toks asmuo buvo paskirtas);
- 7.4. suplanuotas ar preliminarus bylos nagrinėjimo laikas arba teisiųjų (teismo) posėdžių grafikas (nurodant teismo posėdžių pradžios ir pabaigos laiką);
- 7.5. byloje dalyvaujantys kaltinamieji (nuteistieji, išteisintieji), gynėjai, prokurorai, nukentėjusiųjų įgaliotieji atstovai (advokatai);
- 7.6. jei galima, informacija apie byloje dalyvaujančių kaltinamųjų (nuteistųjų, išteisintųjų), gynėjų, prokurorų, nukentėjusiųjų įgaliotųjų atstovų (advokatų) dalyvavimą kitose bylose, kuriose teisiųjų (teismo) posėdžių laikas sutampa su teisiųjų (teismo) posėdžių laiku kitose bylose.

8. Pripažinus bylą *pirmo lygio* greičiau nagrinėtina byla, minėtą bylą paskirtas nagrinėti teismas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma informacija, analogiška nustatytai šio Aprašo 7 punkte.

9. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama tokia byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas imasi priemonių, kad tokia byla būtų išnagrinėta be trukdžių ir nepateisinamai ilgų pertraukų tarp teismo posėdžių. Tokios bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu bylą nagrinėjančiam teisėjui ar teisėjų kolegijai turi būti sudarytos sąlygos bylą nagrinėti pagal intensyvų bylos nagrinėjimo grafiką, paprastai nedarant ilgesnių nei trijų darbo dienų pertraukų (tokiu atveju teisėjas ar teisėjų kolegija kitų bylų paprastai nenagrinėja, išskyrus atvejus, kai pertraukos metu būtina tęsti anksčiau gautų bylų nagrinėjimą, kurių nebuvo galima perskirti kitiems teisėjams ar išnagrinėti iki greičiau nagrinėtinios bylos nagrinėjimo pradžios, taip pat kai greičiau nagrinėjamoje byloje paskelbta pertrauka yra ilgesnė, nei nurodyta šiame punkte, ir dėl paskelbtos pertraukos trukmės teisėjas gali išnagrinėti pertraukos metu gautas naujas bylas, proceso dalyvių prašymus, pareiškimus ar skundus).

10. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų ir viso teismo darbo krūvis vertinamas atsižvelgiant į bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų užimtumą antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje bei objektyvų jų negalėjimą dalyvauti kitoje teismo jurisdikcinėje veikloje (teismų administracinės veiklos priežiūros subjektai, vertindami, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, laikosi Teisėjų tarybos nustatytų taisyklių ir duomenis skaičiuoja bei juos vertina atsižvelgdami į teisme dirbančių likusių teisėjų skaičių, neįtraukdami antro lygio greičiau nagrinėtiną bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų).

III SKYRIUS

TEISMO POSĖDŽIŲ GREIČIAU NAGRINĖTINOSE IR KITOSE BYLOSE KOORDINAVIMO TVARKA

11. Teismas, nagrinėjantis bylą, pripažintą greičiau nagrinėtina byla, teismo posėdyje apie tai praneša proceso dalyviams ir išaiškina proceso įstatyme nustatytas taisykles dėl asmens nedalyvavimo procese padarinių, taip pat ir dėl galimo asmenų nedalyvavimo procese dėl jų užimtumo kitose bylose.

12. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžių laiką greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad jie negali dalyvauti teismo posėdyje dėl jų dalyvavimo kituose teismo posėdžiuose, bylą nagrinėjantis teismas, vadovaudamasis proceso įstatymo nuostatomis, įvertina, ar proceso dalyvio dalyvavimas kitose bylose pripažintinas svarbia nedalyvavimo procese priežastimi ir ar byla gali būti nagrinėjama nedalyvaujant vienam iš proceso dalyvių.

13. Tais atvejais, kai tuo pačiu metu vykstantys teismo posėdžiai gali sutrukdyti greičiau nagrinėtinios bylos nagrinėjimą, teismai, įvertinę šiame Apraše nustatyta tvarka bylai suteiktą statusą, vadovaujasi šio Aprašo 14–15 punktuose įtvirtintomis teismo posėdžių koordinavimo taisyklėmis.

14. Koordinuojant teismo posėdžius pirmo lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

14.1. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitose bylose, kurioms nėra suteiktas greičiau nagrinėtinios bylos statusas, teismas nustato preliminarį teismo posėdžio datą ir kreipiasi į teismą ar teismus, kuriuose tuo pačiu metu paskirti teismo posėdžiai kitose bylose, ir įvertina galimybes nagrinėti bylą tą pačią dieną patikslintu ir su kitu teismu ar teismais bendru sutarimu suderintu posėdžio laiku. Tais atvejais, kai suderinti teismo posėdžių laiko nėra galimybės, teismas, kuriame teismo posėdis buvo suplanuotas anksčiau nei greičiau nagrinėtinėje byloje, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, paprastai pakeičia anksčiau suplanuoto teismo posėdžio laiką ar atšaukia teismo posėdį, suteikdamas galimybę nagrinėti greičiau nagrinėtiną bylą.

14.2. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai taip pat suteiktas pirmo lygio greičiau nagrinėtinios bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarį teismo posėdžio datą (tokiu atveju teismas paskirtu laiku nagrinėja bylą tik įsitikinęs, kad teismo posėdis nesutrukdys kitoje pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje paskirto teismo

posėdžio). Jei skiriant teismo posėdžius šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama ta pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla, kurioje teismo posėdis suderintas anksčiau.

14.3. Tais atvejais, kai, teismui nežinant apie kitoje byloje nustatytą teismo posėdžių laiką, tuo pačiu metu paskiriamos nagrinėti kelios pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, teismas, kurio byloje sprendimas pripažinti bylą pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla priimtas vėliausiai, informuoja visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovus ir prašo nustatyti bylų nagrinėjimo pirmenybę. Ši pirmenybė paprastai nustatoma bendru visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovų sutarimu. Nustatant bylų nagrinėjimo pirmumą įvertinamos šio Aprašo 5 punkte nurodytos aplinkybės, į kurias atsižvelgiama nusprendžiant dėl bylos pripažinimo pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla. Teismų vadovams nesutarus dėl greičiau nagrinėtinų bylų nagrinėjimo pirmenybės, sprendimą dėl šio klausimo priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

14.4. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyvis nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarą teismo posėdžio datą. Jeigu šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama byla, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas.

15. Koordinuojant teismo posėdžius antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

15.1. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje ar bylose, kurioms nėra suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismas nustato preliminarą teismo posėdžio ar posėdžių datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į teismą ar teismus, kurių nagrinėjamose bylose dalyvauja antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje dalyvaujantys proceso dalyviai, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje ir kitose bylose. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, nustatyto teismo posėdžio laiku nagrinėjama antro lygio greičiau nagrinėtina byla.

15.2. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarą teismo posėdžio datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į kitą teismą arba šio teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, sprendimą šiuo klausimu, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

16. Teismas pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje nustatęs ar pakeitęs anksčiau nustatytą teismo posėdžio ar posėdžių laiką ar teismo posėdžių grafiką, taip pat pasikeitus byloje dalyvaujantiems asmenims (pvz., advokatams, prokurorams), visais atvejais apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po atitinkamų aplinkybių atsiradimo/pasikeitimo, informuoja Nacionalinę teismų administraciją.

17. Lietuvos teismai apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami paskelbiant minėtų bylų sąrašą teismų *intraneto* svetainėje. Nacionalinė teismų administracija teismų *intraneto* svetainėje skelbia visų Lietuvos teismuose greičiau nagrinėtinomis pripažintų bylų sąrašą, jame išskiriant pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinąs bylas. Minėtame sąraše pateikiama visa šio Aprašo 7, 16 punktuose nurodyta informacija. Nacionalinė teismų administracija iš teismų gautą informaciją *intraneto* svetainėje paskelbia nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po to, kai ji gaunama.

18. Visuomenė, byloje dalyvaujantys asmenys (advokatai, prokurorai ir kt.) apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami Nacionalinei teismų

administracijai teismų *internetinėje* svetainėje paskelbus greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą. Nacionalinė teismų administracija teismų *internetinėje* svetainėje skelbia greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą, kuriame nurodomas bylą nagrinėjantis teismas, bylos numeris ir bylai suteiktas greičiau nagrinėjamos bylos statusas (lygis).

19. Teismo pirmininko, skyriaus pirmininko ar teismo pirmininko pavaduotojo, kuriame nagrinėjama greičiau nagrinėtina pripažinta byla, motyvuotu rašytiniu sprendimu (įsakymu, patvarkymu) gali būti nusprendžiama laikinai sumažinti tokią bylą nagrinėjančio teisėjo (-ų) darbo krūvį pagal tvarką, nustatytą Teisėjų tarybos patvirtintame Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše bei Teisėjų darbo su bylomis krūvio mažinimo tvarkos apraše.

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ, PATVIRTINTŲ TEISĖJŲ TARYBOS 2015 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMU NR. 13P-157-(7.1.2) „DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“, PAKEITIMO

2023 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 102 straipsnio 3 dalimi, 120 straipsnio 17 punktu, siekdama visus su greičiau nagrinėtinomis bylomis susijusius klausimus reglamentuoti viename teisės akte, taip pat atsižvelgdama į teismų organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros subjektų pateiktus pastebėjimus dėl darbo krūvių teismuose vertinimo periodiškumo pakeitimo bei siekdama užtikrinti tinkamą organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros vykdymą, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Pakeisti Administravimo teismuose nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais):

1.1. 14.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„14.2. proceso ir kitų įstatymų nustatytų bylų nagrinėjimo terminų pažeidimų atvejų patikrinimas, nepagrįstai ilgo bylų nagrinėjimo atvejų patikrinimai, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežasčių išsiaiškinimas, nepateisinamai ilgo bylos nagrinėjimo priežasčių šalinimas. Duomenys apie bylų, kurių nagrinėjimas teisme gruodžio 31 d. duomenimis užsitęsė ilgiau kaip metus, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežastis bei jų šalinimo veiksmus pateikiami tiesioginiam išorinio teismų administravimo subjektui ir Teisėjų tarybai.“;

1.2. 19¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„19¹. Apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros subjektai periodiškai (už praėjusį kalendorinių metų pusmetį) vertina, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, dėl kurio turėtų būti taikomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse ar Lietuvos Respublikos teismų įstatyme numatytos priemonės.“;

1.3. 19³ punktą ir jį išdėstyti taip:

„19³. Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros subjektas vertina šiuos praėjusio kalendorinių metų pusmečio duomenis:

19³.1. darbo krūvio duomenis pagal teismo gautų bylų kiekį, apskaičiuotus teismo (teismo rūmų) gautų bylų skaičių padauginus iš bylų sudėtingumo koeficiento, nustatyto Teisėjų tarybos 2015 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-79-(7.1.2) patvirtinto Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašo priede;

19³.2. teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką);

19³.3. teisėjų, jų padėjėjų dirbtų dienų skaičių vertinamuoju laikotarpiu;

19³.4. duomenis apie teisėjų sumažintą darbo krūvį (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldos veikloje ir kt.);

19³.5. pagal poreikį, taip pat vertinami ir kiti duomenys, reikšmingi nustatant esminį darbo krūvio skirtumą:

19³.5.1. išnagrinėtų bylų skaičius;

19³.5.2. neišnagrinėtų bylų likutis;

19³.5.3. vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė;

19³.5.4. kitos objektyvios aplinkybės, galėjusios turėti esminės įtakos teisėjų darbo krūviui vertinamu laikotarpiu (pvz., bylų likučio susidarymo priežastys, sustabdytų bylų skaičius, ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kiti panašūs atvejai, galėję turėti esminės įtakos teisėjų darbo krūviui vertinamu laikotarpiu ir kt.).“;

1.4. 19⁵ punktą ir jį išdėstyti taip:

„19⁵. Nuostatų 19³ punkte nurodyti duomenys tvarkomi interaktyvioje skaičiuoklėje, esančioje teismų sistemos intranete. Nacionalinė teismų administracija šių Nuostatų 19³.1., 19³.5.1–19³.5.3 papunkčiuose nurodytus duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį bei duomenis apie teismų darbo krūvio vidurkius pateikia skaičiuoklėje iki kiekvieno kalendorinio metų pusmečio 10 dienos. Kitus šių Nuostatų 19³ punkte nurodytus duomenis įveda ir galutinius teismų darbo krūvio vertinimus atlieka teismo organizacinės ar administracinės veiklos priežiūros subjektas ne vėliau kaip iki kiekvieno kalendorinio metų pusmečio 20 dienos.“.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d.
nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2)

ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Administravimo teismuose nuostatai (toliau – Nuostatai) detalizuoja Lietuvos Respublikos teismų įstatyme nustatytus administravimo teismuose tikslus, principus, tvarką: administravimo metodus, administravimo subjektų teises ir pareigas, administravimo rūšis ir formas, administravimo kontrolės įgyvendinimą.

2.

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmams negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdant teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimams, neturi būti reikalaujama, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo. Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.

3. Administravimas teismuose yra:

3.1. vidinis, kurį sudaro Teismų įstatyme numatytų teismo pareigūnų organizacinė veikla ir šios veiklos priežiūra atitinkamame teisme;

3.2. išorinis, kurį sudaro Teismų įstatyme numatytų aukštesniųjų teismų pareigūnų atliekama žemesniųjų teismų administracinės veiklos priežiūra ir Teisėjų tarybos atliekama visų teismų administracinės veiklos priežiūra.

4. Vidinis ir išorinis teismų administravimas yra nuolatinio pobūdžio veikla.

II SKYRIUS VIDINIO TEISMO ADMINISTRAVIMO BEI IŠORINIO TEISMŲ ADMINISTRAVIMO SUBJEKTAI IR JŲ KOMPETENCIJA

5.

KEISTA:

*2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)*

Vidiniam teismo administravimui (teismo pareigūnų organizacinei veiklai ir šios veiklos priežiūrai atitinkamame teisme) teisės aktų nustatyta tvarka vadovauja – jį vykdo, organizuoja ir prižiūri, teismo pirmininkas.

6. Teismo pirmininkas jam priskirtas teismo vidinio administravimo funkcijas atlieka asmeniškai, tačiau prireikus gali pavesti jas atlikti teismo pirmininko pavaduotojui (-ams), skyrių pirmininkams, kitiems teisėjams.

7. Teismų administracinės veiklos priežiūrą (išorinį teismų administravimą) atlieka:

7.1. bendrosios kompetencijos apygardos teismo pirmininkas – apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų administracinės veiklos;

7.2. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas – bendrosios kompetencijos apygardų teismų administracinės veiklos;

7.3. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas – apygardų administracinių teismų administracinės veiklos;

7.4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas – Lietuvos apeliacinio teismo administracinės veiklos;

7.5. Teisėjų taryba – visų teismų administracinės veiklos.

III SKYRIUS

ADMINISTRACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS RŪŠYS

8. Administracinės priežiūros (vidinio ir išorinio administravimo srityse) rūšys yra:

8.1. tikslinis patikrinimas – konkrečiam atvejui ar tam tikrai veiklos sričiai ištirti;

8.2. kompleksinis patikrinimas – visaapimantis teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų, – teismo rūmų veiklos patikrinimas.

KEISTA:

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

9. Tiksliniai patikrinimai ir kompleksiniai patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai (operatyvūs).

10.

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)

(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

Gavęs skundą ar kitą dokumentą dėl administracinės priežiūros veiksmų inicijavimo (toliau – skundas), administravimo subjektas įvertina, ar yra pagrindas priimti jį nagrinėti. Nustatęs, kad nėra šių Nuostatų 10² punkte nurodytų atsisakymo priimti nagrinėti skundą pagrindų, administravimo subjektas atlieka išankstinį tyrimą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio patikrinimo tikslingumo, apie savo sprendimą informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį. Motyvuotu administravimo subjekto sprendimu išankstinio patikrinimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei 10 darbo dienų. Apie išankstinio tyrimo termino pratęsimą administravimo subjektas informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį.

10¹.

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)

(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija. Jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ar jo kopija.

10².

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Administravimo subjektas atsisako priimti nagrinėti skundą ir per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo raštu apie tai informuoja jį pateikusį asmenį šiais atvejais:

10².1. kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant;

10².2. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;

10².3. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu;

10².4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;

10².5. kai teisėjas, kurio veiksmai skundžiami, netenka įgaliojimų.

10³.

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali:

10³.1. paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis;

10³.2. kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti;

10³.3. organizuoti susitikimą ir žodžiu išklaudyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusio asmens paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.

11.

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Atlikęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas motyvuotu sprendimu gali atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą šiais atvejais:

11.1. kai atlikus išankstinį tyrimą paaiškėja šių Nuostatų 10² punkte nurodytos aplinkybės;

11.2. kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisyti;

11.3. jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti;

11.4. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros objektu;

11.5. jeigu skundas turi būti tiriamas kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;

11.6. kitais atvejais, kai nustatytos objektyvios aplinkybės patvirtina, kad tikslinio ar kompleksinio patikrinimo atlikimas nėra tikslingas.

IV SKYRIUS

TEISMO PAREIGŪNŲ ORGANIZACINĖS VEIKLOS PRIEMONĖS

12. Vidinio teismo administravimo subjektai, vadovaudami teismo organizaciniam darbui, įgyvendina Teismų įstatymo, kitų teisės aktų bei šiuose nuostatuose numatytas teismų vidinio administravimo funkcijas.

13. Vidinio teismo administravimo tikslai yra užtikrinti:

13.1. bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą;

13.2. teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei;

13.3. teismo, teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą;

13.4. Teisėjų etikos kodekso laikymąsi;

13.5. aukštą teismo personalo profesinę kultūrą;

13.6. nuolatinį teisėjų ir teismo personalo kvalifikacijos kėlimą;

13.7. *NETEKO GALIOS:*

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

14. Priemonės, užtikrinančios bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą:

14.1. teismų praktikos vienodinimo analizė;

14.2. proceso ir kitų įstatymų nustatytų bylų nagrinėjimo terminų pažeidimų atvejų patikrinimas, nepagrįstai ilgo bylų nagrinėjimo atvejų patikrinimai, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežasčių išsiaiškinimas, nepateisinamai ilgo bylos nagrinėjimo priežasčių šalinimas. Duomenys apie bylų, kurių nagrinėjimas teisme gruodžio 31 d. duomenimis užsitęsė ilgiau kaip metus, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežastis bei jų šalinimo veiksmus pateikiami tiesioginiam išorinio teismų administravimo subjektui ir Teisėjų tarybai.

~~Teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojas arba skyriaus pirmininkas savo arba teisėjo (teisėjų kolegijos), kuriam paskirta nagrinėti byla, iniciatyva turi įgaliojimus motyvuotai nuspręsti (patvarkymu arba įsakymu), kad byla užsitęsė ar gali užsitęsti ir dėl to nagrinėtina greičiau.~~

~~Motyvuotame sprendime, nusprendus laikinai sumažinti teisėjo, kuris nagrinėja bylą pripažįstamą užsitęsusia arba galinčia užsitęsti, darbo krūvį, turi būti nurodomas mažinamas skiriamų nagrinėti naujų bylų kiekis (nurodant procentais) arba, kad naujų bylų iš viso neturi būti skiriama, bei laikotarpis, kurio metu minėtos darbo organizavimo priemonės bus taikomos.~~

~~Pripažįstant bylą užsitęsusia arba galinčia užsitęsti ir dėl to nagrinėtina greičiau, atsižvelgiama į šias aplinkybes:~~

~~14.2.1. proceso trukmę ir etapą;~~

~~14.2.2. kaltinamųjų, nukentėjusiųjų, civilinių ieškovų, liudytojų, šalių, trečiųjų asmenų ir kitų proceso dalyvių skaičių;~~

~~14.2.3. bylos sudėtingumą ir apimtį;~~

~~14.2.4. proceso reikšmę (poveikį) proceso dalyviams (kaltinimų sunkumą, suėmimo vykdymą, trukmę ir kitas reikšmingas aplinkybes);~~

~~14.2.5. apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties eigą;~~

~~14.2.6. proceso trukmę lemiantį nepateisinamą valstybės institucijų ar proceso dalyvių elgesį;~~

~~14.2.7. viešąjį interesą, kad byla būtų išnagrinėta greitai (pavyzdžiui, byla dėl valstybės pareigūno, kuriam gali būti taikoma apkalta, nusikaltimo, byla dėl rinkimų įstatymų pažeidimo);~~

~~14.2.8. kitas reikšmingas aplinkybes;~~

14.3. bylų parengimo nagrinėti, procesinių dokumentų priėmimo ir įteikimo (išsiuntimo) tvarkos laikymosi priežiūra, analizė ir sprendimas;

14.4. procesinių terminų pažeidimo priežasčių šalinimo aptarimai;

14.5. teisėjų, teisėjų padėjėjų darbo krūvių analizė ir vertinimas, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, dėl kurio turėtų būti taikomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse ar Lietuvos Respublikos teismų įstatyme numatytos priemonės, esant būtinumui, kitų priemonių darbo krūviams koreguoti taikymas;

KEISTA:

2023 03 31 nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2.) (nuo 2023 04 04)

(TAR, 2023, Nr. 2023-06237)

14.6. bylų tvarkymo, laikantis nustatytų reikalavimų, protokolų surašymo operatyvumo, išnagrinėtų bylų perdavimo teismo raštinei savalaikiškumo kontrolė, vykdomųjų raštų išdavimo, jų pateikimo vykdyti tvarkos bei terminų laikymosi patikrinimas;

14.7. ikiteisminio tyrimo teisėjų darbo efektyvumo ir problemų analizė;

14.8. proceso spartinimo priemonių taikymas, teismo posėdžių didelės apimties ir sudėtingose bylose, taip pat bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, koordinavimas, tokių priemonių praktinio taikymo analizė ir gerosios praktikos sklaida;

KEISTA:

2023 03 31 nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2.) (nuo 2023 04 04)

(TAR, 2023, Nr. 2023-06237)

14.9. teisės į teisingą teismą pažeidimų, esminių proceso teisės pažeidimų ir absoliučių sprendimų negaliojimo atvejų analizė;

KEISTA:

1. 2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

2. 2023 03 31 nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2.) (nuo 2023 04 04)

(TAR, 2023, Nr. 2023-06237)

14.10. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, užtikrinančios bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą.

KEISTA (papunkčio numeris):

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

15. Priemonės, užtikrinančios teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei:

15.1. pranešimų spaudai apie visuomenės susidomėjimą sukėlusiose bylose priimtus sprendimus parengimas, informacijos teikimas žiniasklaidai apie tokių bylų eigą, spaudos konferencijų organizavimas, priemonių ryšiams su žiniasklaida palaikyti aptarimas, jų efektyvumo įvertinimas;

15.2. asmenų, kurie nėra bylos nagrinėjimo dalyviai, susipažinimo su išnagrinėtų bylų procesiniais dokumentais, bylos kopijų ar išrašų darymo užtikrinimo klausimų aptarimas;

15.3. teismų interneto tinklalapio galimybių panaudojimo stiprinti ryšius su visuomene aptarimai;

15.4. informacijos, skelbtinos teismo informaciniuose stenduose ir interneto svetainėje, aktualumo analizavimas;

15.5. kitos konkrečiam teismui aktualios priemonės, užtikrinančios teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei.

16. Priemonės, užtikrinančios teismo, teisėjų ir teismo personalo veiklos efektyvumą:

16.1. bylų srautų pokyčių teisme vertinimas ir reagavimas peržiūrint teismo teisėjų bei personalo darbo organizavimą;

16.2. teisėjų padėjėjų darbo organizavimo efektyvumo analizė ir jo tobulinimas, teismo raštinės organizacinio darbo, funkcijų pasidalijimo, darbo krūvio pasiskirstymo, darbo tvarkos

laikymosi, teisės aktų, reglamentuojančių teismo darbo organizavimą, laikymosi analizė, kontrolė ir priemonės šiai veiklai tobulinti;

16.3. bylų baigiamųjų dokumentų, kitų bylos dokumentų registravimo Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (toliau – LITEKO) sistemoje operatyvumo patikrinimas, LITEKO duomenų apsaugos, registrų bei kitų dokumentų tvarkymo kontrolė;

16.4. susirinkimų su teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijų pareigūnais dėl aktualių klausimų aptarimo organizavimas;

16.5. teismo materialinio techninio aprūpinimo, sudarant geras darbo sąlygas teisėjams ir kitiems teismo darbuotojams, užtikrinimo klausimai;

16.6. asmenų skundų dėl teisėjų, teismo tarnautojų ir kitų darbuotojų neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, tyrimas ir, esant pagrindui, reagavimas teisės aktų nustatyta tvarka;

16.7. dokumentų perdavimo teismo archyvui, jų saugojimo, dokumentų vertės ekspertizės atlikimo, užbaigtų bylų apskaitos taisyklių laikymosi patikrinimai, tinkamo daiktinių įrodymų saugojimo užtikrinimas;

16.8. bylų paskirstymo teisėjams tvarkos, taikant informacines technologijas, laikymosi kontrolė;

16.9. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, užtikrinančios teismų, teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą.

17. Priemonės, užtikrinančios Teisėjų etikos kodekso laikymąsi ir aukštą teismo personalo profesinę kultūrą:

17.1. tinkamos teismo posėdžių vedimo kultūros, nešališkumo, oficialios kalbos, pagarbos proceso dalyviams ir kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų laikymosi analizė bei aptarimas;

17.2. asmenų priėmimo organizavimo ir informacijos suteikimo tvarkos laikymosi patikrinimai;

17.3. teismo personalo aukštos darbo kultūros, nepriekaištingų darbuotojų tarpusavio santykių bei etikos principų laikymosi santykiuose su besikreipiančiais į teismą asmenimis užtikrinimas; susirinkimų, individualių pokalbių šiuo tikslu organizavimas;

17.4. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, garantuojančios aukštą teismo darbuotojų profesinę kultūrą.

18. *NETEKO GALIOS:*

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

19. Priemonės užtikrinančios nuolatinį teisėjų ir teismo personalo kvalifikacijos kėlimą:

19.1. teisėjų, teismo personalo mokymo, jų kvalifikacijos kėlimo organizavimo, prioritetinių mokymosi kryptių nustatymo klausimų sprendimas;

19.2. sąlygų kelti teisėjų ir teismo personalo kvalifikaciją sudarymas.

IV¹ SKYRIUS

DUOMENŲ APIE TEISMŲ DARBO KRŪVĮ TEIKIMAS IR VERTINIMAS, SIEKiant NUSTATYTI, AR TARP TEISMŲ (TEISMO RŪMŲ) NĖRA ESMINIO DARBO KRŪVIO SKIRTUMO

KEISTA (skyrius):

2023 03 31 nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2.) (nuo 2023 04 04)

(TAR, 2023, Nr. 2023-06237)

19¹. **Apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių Teismų** organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros subjektai periodiškai (~~apylinkių teismų – už kiekvieną praėjusį kalendorinį metų ketvirtį, apygardų ir apygardų administracinių teismų – už praėjusį kalendorinių metų pusmetį~~) vertina, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio

skirtumo, dėl kurio turėtų būti taikomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse ar Lietuvos Respublikos teismų įstatyme numatytos priemonės.

19². Vertinimas, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, paprastai atliekamas laikantis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 103 ir 104 straipsniuose nustatytos administravimo teismuose subjektų eiliškumo tvarkos: pirmiausiai vertinimą atlieka ir, esant poreikiui, atitinkamas priemonės taiko teismo pirmininkas, kaip organizacinę veiklos priežiūrą atliekantis subjektas; jei teismo pirmininko taikomų priemonių nepakanka ar jos neveiksmingos, jis raštu motyvuotai kreipiasi į teismo administracinės veiklos priežiūrą atliekantį išorinį administratorių.

19³. Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros subjektas vertina šiuos ~~praėjusio kalendorinio metų ketvirčio (apylinkių teismų)~~ praėjusio kalendorinių metų pusmečio ~~(apygardų teismų)~~ duomenis:

19^{3.1}. darbo krūvio duomenis pagal teismo gautų bylų kiekį, apskaičiuotus teismo (teismo rūmų) gautų bylų skaičių padauginus iš bylų sudėtingumo koeficiento, nustatyto Teisėjų tarybos 2015 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-79-(7.1.2) patvirtinto Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašo priede;

19^{3.2}. teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką);

19^{3.3}. teisėjų, jų padėjėjų dirbtų dienų skaičių vertinamuoju laikotarpiu;

19^{3.4}. duomenis apie teisėjų sumažintą darbo krūvį (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldos veikloje ir kt.);

19^{3.5}. pagal poreikį, taip pat vertinami ir kiti duomenys, reikšmingi nustatant esminį darbo krūvio skirtumą:

19^{3.5.1}. išnagrinėtų bylų skaičius;

19^{3.5.2}. nešnagrinėtų bylų likutis;

19^{3.5.3}. vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė;

19^{3.5.4}. kitos objektyvios aplinkybės, galėjusios turėti esminės įtakos teisėjų darbo krūviui vertinamam laikotarpiu (pvz., bylų likučio susidarymo priežastys, sustabdytų bylų skaičius, ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kitus panašius atvejus, galėjusius turėti esminės įtakos teisėjų darbo krūviui vertinamam laikotarpiu ir kt.).

19⁴. Esminiu darbo krūvio skirtumu paprastai laikomas ne mažesnis nei 10 procentų nuokrypis nuo vidutinio to paties vertinamo laikotarpio tos pačios pakopos teismų darbo krūvio, apskaičiuojamo vertinant šių Nuostatų 19^{3.1} papunktyje nurodytus duomenis.

19⁵. Nuostatų 19³ punkte nurodyti duomenys tvarkomi interaktyvioje skaičiuoklėje, esančioje teismų sistemos intranete. Nacionalinė teismų administracija šių Nuostatų 19^{3.1.}, 19^{3.5.1}–19^{3.5.3} papunkčiuose nurodytus duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį bei duomenis apie teismų darbo krūvio vidurkius pateikia skaičiuoklėje iki kiekvieno kalendorinio metų ~~ketvirčio/pusmečio~~ 10 dienos. Kitus šių Nuostatų 19³ punkte nurodytus duomenis įveda ir galutinius teismų darbo krūvio vertinimus atlieka teismo organizacinės ar administracinės veiklos priežiūros subjektas ne vėliau kaip iki kiekvieno kalendorinio metų ~~ketvirčio/pusmečio~~ 20 dienos.

V SKYRIUS

TEISMO ORGANIZACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS IR TEISMŲ ADMINISTRACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

20. Teismo organizacinės veiklos priežiūros (priežiūros vidinio teismo administravimo srityje) įgyvendinimas – tai vidinio teismo administravimo subjekto veikla prižiūrint to teismo organizacinio darbo būklę. Vidinio teismo administravimo subjektas yra atsakingas už tinkamą teismo vidinio administravimo priemonių įgyvendinimą bei kontrolę.

21.

KEISTA:

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

Teismų administracinės veiklos priežiūros (priežiūros išorinio teismų administravimo srityje) įgyvendinimas – tai teismų administracinės veiklos priežiūros (išorinio teismų administravimo) subjekto veikla, vertinant teismų vidinio administravimo būklę ir teikiant siūlymus. Išorinio teismų administravimo subjektas yra atsakingas už tinkamą teismų išorinio administravimo įgyvendinimą bei kontrolę. Nuostatų 7.1–7.4 papunkčiuose nurodyti administracinės veiklos priežiūros subjektai pagal galimybes teikia metodines rekomendacijas ir siekia vienodinti vidinį teismų administravimą (teismo pareigūnų organizacinę veiklą ir šios veiklos priežiūrą). Apie pateiktas metodines rekomendacijas administracinės veiklos priežiūros subjektai raštu informuoja Teisėjų tarybą, o jei teikiant rekomendacijas kyla diskutuotinų klausimų, administracinės veiklos priežiūros subjektai gali kreiptis į Teisėjų tarybą, prašydami pateikti išankstinę nuomonę atitinkamu klausimu.

21¹. *NETEKO GALIOS:*

2023 03 31 nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2.) (nuo 2023 04 04)
(TAR, 2023, Nr. 2023-06237)

22. Planinei teismų administravimo priežiūrai įgyvendinti sudaromi teismo organizacinės veiklos priežiūros ir teismų administracinės veiklos priežiūros metiniai planai arba vienas bendras planas (toliau – Planai):

22.1. Planuose nurodomas numatomos įgyvendinti priemonės pavadinimas ir įgyvendinimo terminas.

22.2. Planai iki kiekvienų metų kovo 1 d. perduodami Teisėjų tarybai į Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) administruojamą specialų registrą bei paskelbiami viešai teismo interneto puslapyje.

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

23.

KEISTA:

1. 2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)
2. 2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

Kiekvieno teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas šių nuostatų nustatyta tvarka turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 5 metus, tikrinant teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo.

24.

KEISTA:

1. 2016 12 09 nutarimu Nr. 13P-140-(7.1.2) (nuo 2017 01 01)
(TAR, 2016, Nr. 2016-28864)
2. 2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

Teisėjų taryba, vadovaudamasi Gairėmis teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams (Nuostatų priedas) ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 d. patvirtina esminius kriterijus, pagal kuriuos turi būti atliekami ateinančių dvejų metų planiniai kompleksiniai patikrinimai. Patvirtinusi esminius kriterijus, pagal kuriuos turi būti atliekami

planiniai kompleksiniai patikrinimai, Teisėjų taryba esant poreikiui turi teisę sąrašą patikslinti iki ateinančių metų gruodžio 31 d. Šis kriterijų sąrašas nėra baigtinis ir kiekvienas administravimo subjektas, priimdamas sprendimą dėl patikrinimo atlikimo, turi teisę nustatyti papildomus kriterijus.

25. Kompleksinio ir tikslinio patikrinimo atvejais turi būti priimtas administravimo subjekto sprendimas (nutarimas, įsakymas) dėl tokio patikrinimo organizavimo, patikrinimo dalykas (apimtis) ir terminas, per kurį patikrinimas turi būti atliktas. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) gali būti nustatytas trumpesnis nei Nuostatų 26 punkte nurodytas terminas, skirtas surašyti patikrinimo akto projektą. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) nustatytas terminas, skirtas surašyti patikrinimo akto projektą, negali būti trumpesnis nei 10 dienų. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) gali būti sudaroma komisija (nurodoma sudėtis), skiriamas komisijos pirmininkas. Kompleksinio ar tikslinio patikrinimo metu patikrinimą atliekantis subjektas turi teisę iš administruojamo subjekto gauti sprendimo priėmimui reikalingą informaciją ir kitus susijusius duomenis.

Kompleksiniam patikrinimui atlikti komisijos pirmininkas sudaro kompleksinio patikrinimo planą, kuriame detalizuojama komisijai pavestų užduočių įgyvendinimo tvarka. Jeigu administravimo subjektas nusprendžia komisijos nesudaryti, planą sudaro asmenys, paskirti atlikti patikrinimą. Šį planą tvirtina administravimo subjektas.

Tikslinio patikrinimo atveju planas paprastai nesudaromas, o užduotys ir jų įgyvendinimo tvarka detalizuojama administravimo subjekto sprendime (nutarime, įsakyme) dėl patikrinimo organizavimo.

26.

KEISTA:

*2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)*

Baigus patikrinimą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų (atlikus kompleksinį patikrinimą – ne vėliau kaip per 30 darbo dienų) nuo patikrinimo pabaigos arba, jeigu administravimo subjekto nustatytas trumpesnis terminas, – per nustatytą terminą, surašomas patikrinimo akto projektas, kuris pateikiamas susipažinti tikrintam subjektui. Terminas patikrinimo akto projektui surašyti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija.

Tikrintas subjektas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų (atlikus kompleksinį patikrinimą – ne vėliau kaip per 20 darbo dienų) nuo patikrinimo akto projekto gavimo gali pareikšti prieštaravimus, kurie pridedami prie patikrinimo akto. Motyvuotu tikrinamo subjekto prašymu, terminas prieštaravimams pateikti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija.

27. Patikrinimo aktas surašomas per 10 darbo dienų nuo prieštaravimų pateikimo dienos arba nuo termino jiems pateikti pasibaigimo dienos. Terminas patikrinimo aktui surašyti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija. Patikrinimo akte nurodoma:

27.1. patikrinimo akto surašymo data;

27.2. patikrinimą atlikę asmenys;

27.3. patikrinimo pagrindas;

27.4. patikrinimo terminai;

27.5. patikrinimo dalykas;

27.6. patikrinimo metu konstatuoti teismo (teisėjo) administracinės veiklos trūkumai ar privalumai (geroji praktika);

27.7. nurodymai, pasiūlymai, rekomendacijos bei priemonės nustatytiems pažeidimams ar trūkumams pašalinti;

27.8. patikrinimą atlikusios komisijos pirmininko, o jei komisija nesudaroma, jį atlikusio (-ių) asmens (-ų) parašas (-ai).

28. Komisijos narys arba kitas asmuo, kuriam pavesta atlikti patikrinimą, nesutikdamas su patikrinimo akte išdėstytu teiginiu (teiginiais), turi teisę per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto surašymo raštu išdėstyti atskirąją nuomonę, kuri pridedama prie patikrinimo akto.

29.

KEISTA:

*2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)*

Administravimo subjektas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo patikrinimo akto surašymo priima sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo. Terminas, skirtas priimti sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų administravimo subjekto rezoliucija. Sprendimas (nutarimas, įsakymas) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo gali būti nepriimamas, jei vidinio administravimo tvarka atlikus patikrinimą nėra nustatomi trūkumai ir nėra teikiamos rekomendacijos. Tokiu atveju patikrinimo aktas gali būti tvirtinamas administravimo subjekto vadovo rezoliucija. Su patikrinimo rezultatais (taip pat ir sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo) supažindinami asmenys, kurių administracinė veikla patikrinta, bei organizuojamas patikrinimo rezultatų aptarimas. Jeigu patikrinimas buvo atliekamas skundo ar kito inicijuojančio dokumento pagrindu, apie patikrinimo rezultatus informuojamas skundą ar kita inicijuojantį dokumentą pateikęs asmuo.

VI SKYRIUS

PATIKRINIMO KOMISIJOS SUDARYMAS

30. Administravimo subjektai, įgyvendindami jiems priskirtas administravimo funkcijas, gali sudaryti komisiją, į kurią gali būti įtraukti kitų teismų teisėjai, taip pat kitų institucijų, įstaigų specialistai, mokslininkai, visuomenės atstovai. Šių asmenų dalyvavimas įgyvendinant teismų administravimo funkcijas grindžiamas skaidrumo, savanoriškumo ir nešališkumo principais.

30¹.

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Šiems darbuotojams gali būti pavedama atlikti įvairius techninio pobūdžio veiksmus, nesusijusius su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.

31. Komisijos narys privalo nusišalinti nuo veiklos komisijoje, jeigu yra aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo šališkumo. Tokį nusišalinimą tvirtina komisiją sudaręs administravimo subjektas.

32. Dėl kitų teismų teisėjų, kitų institucijų, įstaigų specialistų, mokslininkų, visuomenės atstovų įtraukimo į patikrinimo komisijos sudėtį, patikrinimą organizuojantis administravimo subjektas sprendžia kiekvienu konkrečiu atveju (*ad hoc*) kreipdamasis į atitinkamo teismo pirmininką ar atitinkamos įstaigos, institucijos, visuomeninės organizacijos vadovą ar savo nuožiūra pasiūlydamas konkrečiam visuomenės atstovui dalyvauti komisijoje.

33. Dėl visuomenės atstovų įtraukimo į komisijos sudėtį ir jų skaičiaus kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia administravimo subjektas.

34. Parenkami visuomenės atstovai turi būti nepriekaištingos reputacijos, nešališki; reikalui esant, administravimo subjektai gali kreiptis su prašymu pateikti informaciją apie šiuos asmenis į savivaldos institucijas, vietos bendruomenes, visuomenines organizacijas ar atitinkamas visuomenės grupes atstovaujančius asmenis.

35.

KEISTA:
2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

Komisijos narių sudėtis tvirtinama, jos pirmininkas skiriamas Nuostatų 25 punkte nurodytais sprendimais. Informacija apie sudarytos komisijos sudėtį skelbiama teismo internetinėje svetainėje ir www.teismai.lt internetinėje svetainėje. Komisijos nariai supažindinami su įsakymu ar nutarimu, kuriuo patvirtinta komisijos sudėtis, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki planinio patikrinimo pradžios. Darbo komisijoje metu teisėjui teismo pirmininko sprendimu Teisėjų tarybos nustatyta tvarka gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius).

VII SKYRIUS

ADMINISTRAVIMO PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMO METU KYLANČIŲ GINČŲ SPRENDIMAS

36.

KEISTA:
2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

Asmenys, nesutinkantys su administravimo subjekto, priėmusio sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, turi teisę pateikti skundą per 20 darbo dienų nuo sprendimo (nutarimo, įsakymo) gavimo dienos. Skundas paduodamas Teisėjų tarybai.

Teisėjų taryba per 3 mėnesius nuo skundo gavimo priima motyvuotą sprendimą. Teisėjų taryba, išnagrinėjusi skundą, turi teisę:

36.1. administravimo subjekto priimtą sprendimą (nutarimą, įsakymą) palikti nepakeistą ir skundą atmesti;

36.2. pavesti administravimo subjektui, priėmusiam sprendimą dėl patikrinimo atlikimo, atlikti naują patikrinimą;

36.3. išspręsti ginčą kitu būdu.

VIII SKYRIUS

TEISMŲ ADMINISTRAVIMO VEIKSMŲ REGISTRAS

37. Duomenys ir dokumentai, susiję su organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros tvarka atliekamais patikrinimais, registruojami ir kaupiami Administracijos tvarkomame Teismų administravimo veiksmų registre (toliau – Registras), kuris steigiamas ir kurio nuostatai tvirtinami Teisėjų tarybos sprendimu.

38. Registre registruojama informacija apie kiekvieną administracinės priežiūros tvarka atliekamą patikrinimą.

39. Administravimo subjektas Registrui privalo pateikti šiuos duomenis:

39.1. patikrinimą inicijavęs subjektas;

39.2. patikrinimą atliekantis subjektas (jei administravimo subjekto sprendimu yra sudaryta komisija, registruojami duomenys apie sprendimą, komisijos sudėtį, komisijai pavestas užduotis);

39.3. patikrinimo pagrindas;

39.4. priežiūros forma (planinis, neplaninis patikrinimas);

39.5. patikrinimo apimtis (kompleksinis, tikslinis);

39.6. patikrinimo dalykas (tikrinama veiklos sritis, tikrinamas subjektas ir pan.);

39.7. patikrinimo terminai;

39.8. tyrimo išvados;

39.9. administravimo subjekto sprendimas dėl tyrimo išvadų ir jų įgyvendinimo;

39.10. ataskaita apie taikytas priemones.

40. Nuostatų 25 punkte nurodyto (-ų) sprendimo (-ų) ir 27 punkte nurodyto patikrinimo akto, taip pat administravimo subjekto priimto sprendimo dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo kopijos per 3 darbo dienas nuo jų pasirašymo perduodami į Registrą. Registrui taip pat teikiama informacija apie atitinkamus įvykius patikrinimo eigoje (patikrinimo apimčių pasikeitimą, patikrinimo terminų pratęsimą, kt.). Tokia informacija pateikiama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamo įvykio.

Atitinkami administravimo subjektai Registrui teikia informaciją apie patikrinimų metu nustatytų trūkumų šalinimui skirtų priemonių įgyvendinimą ir rezultatus.

IX SKYRIUS INFORMACIJOS VALDYMAS IR ORGANIZACINĖS PRIEMONĖS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMUI

41. Siekiant užkirsti kelią administravimo teismuose trūkumų arba pažeidimų pakartotinumui kituose teismuose, patikrinimų metu nustatytus administravimo teisme trūkumus ar pažeidimus, administravimo subjektas, priėmęs sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, gali priimti sprendimą apie patikrinimo išvadas ir priimtą sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo veiksmų informuoti kitus teismus ir (arba) Teisėjų tarybą. Šis pranešimas taip pat teikiamas Registrui.

42.

KEISTA:

*2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)*

Teismų administracinės veiklos priežiūros subjektai, nurodyti Nuostatų 7.1–7.3 papunkčiuose, ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja prižiūrimų teismų administracinės veiklos aptarimus, siekdami formuoti vienodą administracinės veiklos priežiūros vykdymo praktiką. Aptarimuose dalyvauja prižiūrimų teismų pirmininkai.

43. *NETEKO GALIOS:*

*2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)*

44. Nuostatų 42 ir 43 punktuose nurodytų aptarimų protokolai ar kiti dokumentai, kuriuose užfiksuojami aptarimuose iškelti klausimai ir (arba) priimti sprendimai, teikiami Registrui. Apie sprendinias problemas gali būti informuojama Teisėjų taryba.

45. Suinteresuoti asmenys turi teisę gauti informaciją apie teismuose atliktų patikrinimų išvadas ir rezultatus. Prašymai administravimo subjektui pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Administravimo teismuose nuostatų
priedas

GAIRĖS TEISMŲ VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

KEISTA (preambulė):

- 1. 2016 12 09 nutarimu Nr. 13P-140-(7.1.2) (nuo 2017 01 01)
(TAR, 2016, Nr. 2016-28864)*
- 2. 2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

Gairės teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams – tai instrumentas, skirtas vidinio bei išorinio teismų administravimo funkcijoms, susijusioms su šių bylų nagrinėjimu, įgyvendinti.

Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančiosios subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo veiklos vertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.

I SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Baudžiamųjų bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama baudžiamųjų bylų priežiūrą vykdančioms subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais¹, t. y. tikrintinas baudžiamąsias bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal Teismų informacinę sistemą LITEKO (toliau – LITEKO) iki bylos išnagrinėjimo įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 5 dienos (nutarčių ir nuosprendžių nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis);

1.5. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „įsiteisėjo“ arba nuo bylos grąžinimo iš apeliacinės instancijos teismo iki „atiduota vykdyti“ praėjo daugiau nei 3 dienos (pateikimo vykdyti terminų laikymasis);

1.6. Bylos, kuriose procesas nutrauktas (ypatingas dėmesys skirtinas visoms byloms, kuriose suėjo baudžiamosios atsakomybės senaties terminai);

1.7. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą – nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.8. Bylos, kuriose posėdžiai vyko rečiau nei kas 30 dienų;

1.9. Bylos, kuriose nuo parengimo nagrinėti iki teismo posėdžio praėjo daugiau nei 20 dienų;

1.10. Bylos, kuriose nuo bylos gavimo iki baudžiamojo įsakymo išdavimo praėjo daugiau nei 7 dienos;

1.11. Bylos, kuriose buvo taikytas įrodymų tyrimo teisme atnaujinimas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 300 str. pagrindu;

KEISTA:

---

¹Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduotina kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslius arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams reikėtų patiem tikrinti juos rankiniu būdu.

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

1.12. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkrečius teismo poreikius ir situaciją).

KEISTA (papunkčio numeris):

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)
(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti baudžiamųjų bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos baudžiamosios bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Baudžiamųjų bylų paruošimo teisminiam nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi baudžiamųjų bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;
- 2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;
- 2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;
- 2.4. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;
- 2.5. Teismo procesinio dokumento nuorašo išsiuntimo (įteikimo) Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nustatyta tvarka laikymasis;
- 2.6. Bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (BPK 234 straipsnio 5 dalis) (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;
- 2.7. Bylos išsiuntimo aukštesnės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą ir atsikirtimus į jį, terminų laikymasis (BPK 319 straipsnis);
- 2.8. Kiti aspektai.

3. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar baudžiamųjų bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su baudžiamųjų bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;
- 3.2. Funkcijų, susijusių su baudžiamosiomis bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;
- 3.3. Baudžiamųjų bylų bei dokumentų baudžiamosiose bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;
- 3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos baudžiamųjų bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;
- 3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;
- 3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su baudžiamosiomis bylomis, jų vykdymas;

3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią baudžiamųjų bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;

3.8. Baudžiamųjų bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. Baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystimo konkrečioms teisėjams ar bylų paskystimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skystymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskysti konkrečiam teisėjui arba bylos neskysti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. Baudžiamųjų bylų paskystymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskysti naudojantis LITEKO bylų skystymo modulių, bylų paskystų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskystimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskystimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skystimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpį, komandiruotės laikotarpį, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskystymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)

(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant baudžiamųjų bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo baudžiamųjų bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklandumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiurkščius su baudžiamųjų bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

II SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ CIVILINES BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Civilinių bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama civilinių bylų priežiūrą vykdančioms subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais², t. y. tikrintinas civilines bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvykio įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųstos kopijos“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (kopijų išsiuntimo terminų laikymasis).

KEISTA:

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

1.5 Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą – nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.6. Bylos, kuriose vyko daugiau nei 2 parengiamieji posėdžiai;

1.7. Bylos dėl darbo teisinių santykių, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 120 dienų;

1.8. Bylos, kuriose antrasis parengiamasis posėdis įvyko vėliau kaip per 30 dienų nuo pirmojo parengiamojo posėdžio datos;

1.9. Bylos, kuriose sprendimo (nutarties) priėmimas ir paskelbimas atidėtas daugiau nei 2 kartus;

1.10. Bylos, kuriose neatliktas žyminio mokesčio sudengimas ir neįvesta priežastis, kad nuo žyminio mokesčio sumokėjimo šalis atleista ar mokėjimas atidėtas;

1.11. Bylos, kuriose nuo bylos gavimo iki teismo įsakymo išdavimo praėjo daugiau nei 2 darbo dienos;

1.12. Bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo apygardų teismuose terminų kontrolė: termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, apeliacinio skundo nagrinėjimo trukmė ir kt.;

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)

(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

1.13. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti civilinių bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos civilinės bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

KEISTA (papunkčio numeris):

---

²Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduojama kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslius arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams reikėtų patiems tikrinti juos rankiniu būdu.

2. Bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi civilinių bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 2.1. Dokumentų susiuvimo byloje tvarka;
- 2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;
- 2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;
- 2.4. Nustatyta tvarka teismo paskirtų ir nepasibaigusių procesinių terminų pratęsimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 77 straipsnis);
- 2.5. Civilinių bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (CPK 156 straipsnis) (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;
- 2.6. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas byloje, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;
- 2.7. CPK numatytų teismo procesinių dokumentų, išnagrinėjus civilinę bylą ar atskirais klausimais, kuriais byla neišsprendžiama iš esmės, surašymas (CPK 290 straipsnio 1 dalis ir 259 straipsnio 1 dalis);
- 2.8. Teismo procesinio dokumento kopijos išsiuntimo (įteikimo) CPK nustatyta tvarka laikymasis;
- 2.9. Apeliacinio skundo ir jo priedų kopijų išsiuntimo dalyvaujantiems apeliaciniame procese asmenims ir civilinės bylos išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą ar atskirąjį skundą, kai pirmos instancijos teismas su atskiruoju skundu nesutinka, terminų laikymasis (CPK 334 straipsnio 2 dalies 2 punktas ir 317 straipsnio 1 dalis);
- 2.10. Sustabdytų civilinių bylų eigos kontrolė;
- 2.11. Kiti aspektai.

3. Civilinių bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar civilinių bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su civilinių bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;
- 3.2. Funkcijų, susijusių su civilinėmis bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;
- 3.3. Civilinių bylų bei dokumentų civilinėse bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;
- 3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos civilinių bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;
- 3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių civilines bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;
- 3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su civilinėmis bylomis, jų vykdymas;
- 3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią civilinių bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;
- 3.8. Civilinių bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta civilinių bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskymo konkrečioms teisėjams ar bylų paskyrimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skirstymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskirti konkrečiam teisėjui arba bylos neskirti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo modulių, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskymo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytą teismo veiklos, organizuojant civilinių bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo civilinių bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklaidumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiuurščius su civilinių bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

III SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

KEISTA (skyrius):

*2016 12 09 nutarimu Nr. 13P-140-(7.1.2) (nuo 2017 01 01)
(TAR, 2016, Nr. 2016-28864)*

1. Administracinių teisės pažeidimų ir administracinių nusižengimų bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama administracinių teisės pažeidimų (toliau – ATP) ir administracinių nusižengimų (toliau – AN) bylų priežiūrą vykdančioms subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais³, t. y. tikrintinas ATP ir AN bylas atsirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvykio įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis);

KEISTA:

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

1.5. Bylos, kuriose procesas nutrauktas (ypatingas dėmesys skirtinas visoms byloms, nutrauktoms dėl senaties termino pasibaigimo);

1.6. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą – nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.7. Bylos, kuriose nėra nurodytos paskirtų administracinių nuobaudų rūšys;

1.8. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti ATP ir AN bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos ATP ir AN bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi ATP ir AN bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;

2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;

2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;

2.4. ATP ar AN bylų nagrinėjimo terminų laikymasis;

---

³Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduojama kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslius arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams reikėtų patiems tikrinti juos rankiniu būdu.

2.5. Naudojimasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 282 straipsnio 3 dalyje ar Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 631 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe pratęsti bylų nagrinėjimo terminus;

2.6. ATPK 35 ar ANK 39 straipsnyje įtvirtintų administracinės nuobaudos skyrimo terminų laikymasis;

2.7. ATPK 35 straipsnyje ar ANK 39 straipsnyje įtvirtintų administracinės nuobaudos skyrimo terminų pratęsimo praktika;

2.8. Bylų, nutrauktų pasibaigus nuobaudos skyrimo terminui, priežasčių nustatymas;

2.9. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;

2.10. ATPK 287 ar ANK 635 straipsnyje numatytų procesinių dokumentų surašymas;

2.11. Nutarimo (nutarties) kopijos (nuorašo) išsiuntimo (įteikimo) įstatymo nustatyta tvarka (visiems subjektams, ne tik administracinėn atsakomybėn patrauktam asmeniui, bet ir administracinį persekiojimą vykdančiai institucijai, institucijai, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, bei nukentėjusiajam (ATPK 288 ar ANK 637 straipsnis)) laikymasis;

2.12. Nutarimo (nutarties) ATP ar AN byloje išsiuntimo aukštesnės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą, terminų laikymasis (ATPK 292 ar ANK 649 straipsnis);

2.13. Nutarimų skirti administracinę nuobaudą vykdymo terminų laikymasis, nuobaudų vykdymo kontrolė (ATPK 308, 309 ar ANK 672, 673 straipsniai);

2.14. Bylų, kylančių iš vykdymo proceso, eigos kontrolė;

2.15. Sustabdytų ATP ar AN bylų eigos kontrolė;

2.16. Kiti aspektai.

3. ATP ar AN bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar ATP ar AN bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su ATP ar AN bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;

3.2. Funkcijų, susijusių su ATP ar AN bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;

3.3. ATP ar AN bylų bei dokumentų ATP ar AN bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;

3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos ATP ar AN bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;

3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių ATP ar AN bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;

3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su ATP ar AN bylomis, jų vykdymas;

3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią ATP ar AN bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;

3.8. ATP ar AN bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. ATP ar AN bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta ATP ar AN bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystimo konkrečioms teisėjams ar bylų paskystimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skystymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskysti konkrečiam teisėjui arba bylos neskysti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. ATP ar AN bylų paskystymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskysti naudojantis LITEKO bylų skystymo moduliui, bylų paskystų rankiniu būdu priežastys,

termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);

KEISTA:

*2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)
(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)*

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant ATP ar AN bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo ATP ar AN bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklaidumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiuurškščius su ATP ar AN bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltiant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

IV SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ ADMINISTRACINĖS GINČO BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Administracinių ginčo bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama administracinių ginčo bylų priežiūrą vykdančioms subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais⁴, t. y. tikrintinas administracines ginčo bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

⁴Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduojama kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslius arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams reikėtų patiems tikrinti juos rankiniu būdu.

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (sprendimų, nutarčių nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis).

KEISTA:

2017 11 24 nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) (nuo 2018 01 01)

(TAR, 2017, Nr. 2017-19426)

1.5. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą – nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.6. Bylos, kuriose neatliktas žyminio mokesčio sudengimas ir neįvesta priežastis, kad nuo žyminio mokesčio sumokėjimo šalis atleista ar mokėjimas atidėtas;

1.7. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti administracinių ginčo bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos administracinės ginčo bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Administracinių ginčo bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi administracinių ginčo bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;

2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;

2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;

2.4. Bylų nagrinėjimo terminų laikymasis, procesinių terminų pratęsimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;

2.5. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;

2.6. Teismo procesinio dokumento nuorašo išsiuntimo (įteikimo) ABTĮ nustatyta tvarka laikymasis;

2.7. Bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;

2.8. Apeliacinio skundo ir jo priedų nuorašų išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui terminų laikymasis;

2.9. Sustabdytų bylų eigos kontrolė;

2.10. Kiti aspektai.

3. Administracinių ginčo bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar administracinių bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

3.1. Teismo pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su administracinių ginčo bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;

3.2. Funkcijų, susijusių su administracinėmis ginčo bylomis, apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;

3.3. Administracinių ginčo bylų bei dokumentų administracinėse ginčo bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;

3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos administracinių ginčo bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;

3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių administracines ginčo bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;

3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su administracinėmis ginčo bylomis, jų vykdymas;

3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią administracinių ginčo bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;

3.8. Administracinių ginčo bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystymo konkrečioms teisėjams ar bylų paskyrimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skirstymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskirti konkrečiam teisėjui arba bylos neskirti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskyrimo rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskystimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijų pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);

KEISTA:

2020 01 31 nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) (nuo 2020 02 04)

(TAR, 2020, Nr. 2020-02441)

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytą teismo veiklos, organizuojant administracinių ginčo bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo administracinių ginčo bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklaidumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiurkščius su administracinių ginčo bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2023 m. .... d.
nutarimu Nr. ....

BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS IR TEISMO POSĖDŽIŲ KOORDINAVIMO JOSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisėjų ir teismų administravimą vykdančių subjektų veiklą, skirtą užtikrinti, kad didelės apimties ir sudėtingos baudžiamosios bylos bei baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, teismuose būtų išnagrinėtos per kuo trumpesnę laiką, ir kad tuo pat metu vykstantys teismo posėdžiai kitose bylose netrukdytų nagrinėti tokių bylų. Šio Aprašo nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir koordinuojant teismo posėdžius kitų kategorijų bylose.

2. Teismų administravimą vykdančių subjektų veikla, koordinuojant teismo posėdžius, negali pažeisti teisėjo nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdančią teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimų priėmimui. Administracinė veikla šioje srityje apima veiksmus ir priemones, kuriais siekiama padėti koordinuoti teismo posėdžius ir užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką.

3. Teisėjai ir teismo administravimo subjektai, taikydami šį Aprašą ir vykdydami administravimo veiklą koordinuojant teismo posėdžius, vadovaujasi nešališkumo, skaidrumo, sąžiningumo, objektyvumo ir pagarbos kitiems principais.

II SKYRIUS BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS BYLOMIS TVARKA

4. Teismo administravimą ir administracinės veiklos priežiūrą vykdančiosios subjektai, taip pat bylą nagrinėjantis teismas, gavę didelės apimties ir sudėtingą bylą, taip pat manydami, kad bylos nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, gali inicijuoti tokios bylos pripažinimą greičiau nagrinėtina ir siūlyti jai suteikti pirmo arba antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusą:

4.1. pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla – apygardos teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu teikimu (kai byla nagrinėjama apylinkės ar apygardos teisme) ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko sprendimu (tvirtinimo žyma (rezoliucija)), arba Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos apeliaciniame teisme), arba Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo) pripažinta didelės apimties ir sudėtinga byla ar kita byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje būtina taikyti šiame Apraše nustatytas ir (ar) kitas teismo posėdžių koordinavimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką;

4.2. antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtina byla – apygardos teismo pirmininko, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko ar Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko arba šių teismų Baudžiamųjų bylų skyrių pirmininkų siūlymu bei apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkų arba šių teismų pirmininkų bendru vienbalsiu sutarimu ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu pripažinta didelės apimties ir sudėtinga baudžiamoji byla ar kita baudžiamoji byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje, siekiant užtikrinti viešąjį

interesą, būtina taikyti šiame Apraše nustatytas teismo posėdžių koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimą pirmumo tvarka.

5. Pripažįstant bylą pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- 5.1. bylos sudėtingumą ir apimtį;
- 5.2. bylos pobūdį ir jos nagrinėjimo teisme stadiją;
- 5.3. proceso dalyvių skaičių ir pobūdį (proceso kalbos nemokančių dalyvių skaičių ir vertėjų dalyvavimo būtinybę; procese dalyvaujančių vaikų interesus ir nukentėjusiesiems taikytinas specialias apsaugos priemones; taikomas kardomąsias ir (ar) procesines prievartos priemones ir pan.);
- 5.4. preliminarų teismo posėdžių skaičių ir su proceso dalyviais parengiamajame ar kitame teismo posėdyje aptartą preliminarų bylos nagrinėjimo planą arba suderintą teismo posėdžių grafiką (jeigu tai žinoma);
- 5.5. organizacinius sunkumus, siekiant užtikrinti sklandų bylos nagrinėjimą;
- 5.6. proceso trukmę ankstesnėje proceso stadijoje ir ją lėmusias priežastis;
- 5.7. aplinkybes, dėl kurių byla ankstesnėje proceso stadijoje buvo pripažinta sudėtinga, itin sudėtinga ar greičiau nagrinėtina (pirmo arba antro lygio) byla;
- 5.8. kitas reikšmingas aplinkybes (artėjanti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ar nuosprendžio vykdymo senatis ir pan.);

5.9. taikytinų administracinių ir (ar) organizacinio pobūdžio priemonių, kurios galėtų paspartinti bylos nagrinėjimą, pobūdį, o bylą pripažįstant antro lygio greičiau nagrinėtina byla – ir į aplinkybes, dėl kurių būtina taikyti tokias teismo posėdžių koordinavimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimo pirmumą prieš kitas bylas (pavyzdžiui, itin svarbus viešasis interesas; byla dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 225 straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybės pareigūnų galimai padarytų nusikalstamų veikų; itin didelio dėmesio ir atgarsio visuomenėje sulaukusi byla, o nepateisinamai ilga proceso trukmė galėtų sumenkinti visuomenės pasitikėjimą teismais bei valstybe ir pan.).

6. Bylą pripažinus pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, apie tai pažymima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) elektroninėje bylos kortelėje.

7. Pripažinus bylą *antro lygio* greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama ši byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas gali paskirti teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą tokioje byloje, ir pats ar jo pavedimu kitas teismo darbuotojas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma:

- 7.1. bylos numeris ir suteiktas greičiau nagrinėtinai bylos statuso lygis;
- 7.2. bylą nagrinėjančio teismo sudėtis;
- 7.3. už teismo posėdžių koordinavimą atsakingas teismo darbuotojas ir jo kontaktiniai duomenys (jeigu toks asmuo buvo paskirtas);
- 7.4. suplanuotas ar preliminarus bylos nagrinėjimo laikas arba teisiųjų (teismo) posėdžių grafikas (nurodant teismo posėdžių pradžios ir pabaigos laiką);
- 7.5. byloje dalyvaujantys kaltinamieji (nuteistieji, išteisintieji), gynėjai, prokurorai, nukentėjusiųjų įgaliotieji atstovai (advokatai);
- 7.6. jei galima, informacija apie byloje dalyvaujančių kaltinamųjų (nuteistųjų, išteisintųjų), gynėjų, prokurorų, nukentėjusiųjų įgaliotųjų atstovų (advokatų) dalyvavimą kitose bylose, kuriose teisiųjų (teismo) posėdžių laikas sutampa su teisiųjų (teismo) posėdžių laiku kitose bylose.

8. Pripažinus bylą *pirmo lygio* greičiau nagrinėtina byla, minėtą bylą paskirtas nagrinėti teismas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma informacija, analogiška nustatyta šio Aprašo 7 punkte.

9. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama tokia byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas imasi priemonių, kad tokia byla būtų išnagrinėta be trukdžių ir nepateisinamai ilgų pertraukų tarp teismo

posėdžių. Tokios bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu bylą nagrinėjančiam teisėjui ar teisėjų kolegijai turi būti sudarytos sąlygos bylą nagrinėti pagal intensyvų bylos nagrinėjimo grafiką, paprastai nedarant ilgesnių nei trijų darbo dienų pertraukų (tokiu atveju teisėjas ar teisėjų kolegija kitų bylų paprastai nenagrinėja, išskyrus atvejus, kai pertraukos metu būtina tęsti anksčiau gautų bylų nagrinėjimą, kurių nebuvo galima perskirti kitiems teisėjams ar išnagrinėti iki greičiau nagrinėtinos bylos nagrinėjimo pradžios, taip pat kai greičiau nagrinėjamoje byloje paskelbta pertrauka yra ilgesnė, nei nurodyta šiame punkte, ir dėl paskelbtos pertraukos trukmės teisėjas gali išnagrinėti pertraukos metu gautas naujas bylas, proceso dalyvių prašymus, pareiškimus ar skundus).

10. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų ir viso teismo darbo krūvis vertinamas atsižvelgiant į bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų užimtumą antro lygio greičiau nagrinėtinose byloje bei objektyvų jų negalėjimą dalyvauti kitoje teismo jurisdikcinėje veikloje (teismų administracinės veiklos priežiūros subjektai, vertindami, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, laikosi Teisėjų tarybos nustatytų taisyklių ir duomenis skaičiuoja bei juos vertina atsižvelgdami į teisme dirbančių likusių teisėjų skaičių, neįtraukdami antro lygio greičiau nagrinėtiną bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų).

III SKYRIUS

TEISMO POSĖDŽIŲ GREIČIAU NAGRINĖTINOSE IR KITOSE BYLOSE KOORDINAVIMO TVARKA

11. Teismas, nagrinėjantis bylą, pripažintą greičiau nagrinėtina byla, teismo posėdyje apie tai praneša proceso dalyviams ir išaiškina proceso įstatyme nustatytas taisykles dėl asmens nedalyvavimo procese padarinių, taip pat ir dėl galimo asmenų nedalyvavimo procese dėl jų užimtumo kitose bylose.

12. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžių laiką greičiau nagrinėtinose byloje proceso dalyviai nurodo, kad jie negali dalyvauti teismo posėdyje dėl jų dalyvavimo kituose teismo posėdžiuose, bylą nagrinėjantis teismas, vadovaudamasis proceso įstatymo nuostatomis, įvertina, ar proceso dalyvio dalyvavimas kitose bylose pripažintinas svarbia nedalyvavimo procese priežastimi ir ar byla gali būti nagrinėjama nedalyvaujant vienam iš proceso dalyvių.

13. Tais atvejais, kai tuo pačiu metu vykstantys teismo posėdžiai gali sutrukdyti greičiau nagrinėtinos bylos nagrinėjimą, teismai, įvertinę šiame Apraše nustatyta tvarka bylai suteiktą statusą, vadovaujasi šio Aprašo 14–15 punktuose įtvirtintomis teismo posėdžių koordinavimo taisyklėmis.

14. Koordinuojant teismo posėdžius pirmo lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

14.1. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinose byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitose bylose, kurioms nėra suteiktas greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismas nustato preliminarį teismo posėdžio datą ir kreipiasi į teismą ar teismus, kuriuose tuo pačiu metu paskirti teismo posėdžiai kitose bylose, ir įvertina galimybes nagrinėti bylą tą pačią dieną patikslintu ir su kitu teismu ar teismais bendru sutarimu suderintu posėdžio laiku. Tais atvejais, kai suderinti teismo posėdžių laiko nėra galimybės, teismas, kuriame teismo posėdis buvo suplanuotas anksčiau nei greičiau nagrinėtinose byloje, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, paprastai pakeičia anksčiau suplanuoto teismo posėdžio laiką ar atšaukia teismo posėdį, suteikdamas galimybę nagrinėti greičiau nagrinėtiną bylą.

14.2. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinose byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai taip pat suteiktas pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarį teismo posėdžio datą (tokiu atveju teismas paskirtu laiku nagrinėja bylą tik įsitikinęs, kad teismo posėdis nesutrukdys kitoje pirmo lygio greičiau nagrinėtinose byloje paskirto teismo posėdžio). Jei skiriant teismo posėdžius šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama ta pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla, kurioje teismo posėdis suderintas anksčiau.

14.3. Tais atvejais, kai, teismui nežinant apie kitoje byloje nustatytą teismo posėdžių laiką, tuo pačiu metu paskiriamos nagrinėti kelios pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, teismas, kurio

byloje sprendimas pripažinti bylą pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla priimtas vėliausiai, informuoja visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovus ir prašo nustatyti bylų nagrinėjimo pirmenybę. Ši pirmenybė paprastai nustatoma bendru visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovų sutarimu. Nustatant bylų nagrinėjimo pirmumą įvertinamos šio Aprašo 5 punkte nurodytos aplinkybės, į kurias atsižvelgiama nusprendžiant dėl bylos pripažinimo pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla. Teismų vadovams nesutarus dėl greičiau nagrinėtinų bylų nagrinėjimo pirmenybės, sprendimą dėl šio klausimo priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

14.4. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinose bylose proceso dalyvis nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarą teismo posėdžio datą. Jeigu šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama byla, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas.

15. Koordinuojant teismo posėdžius antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

15.1. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje ar bylose, kurioms nėra suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismas nustato preliminarą teismo posėdžio ar posėdžių datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į teismą ar teismus, kurių nagrinėjamose bylose dalyvauja antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose dalyvaujantys proceso dalyviai, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, nustatytu teismo posėdžio laiku nagrinėjama antro lygio greičiau nagrinėtina byla.

15.2. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarą teismo posėdžio datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į kitą teismą arba šio teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, sprendimą šiuo klausimu, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

16. Teismas pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose nustatęs ar pakeitęs anksčiau nustatytą teismo posėdžio ar posėdžių laiką ar teismo posėdžių grafiką, taip pat pasikeitus bylose dalyvaujantiems asmenims (pvz., advokatams, prokurorams), visais atvejais apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po atitinkamų aplinkybių atsiradimo/pasikeitimo, informuoja Nacionalinę teismų administraciją.

17. Lietuvos teismai apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami paskelbiant minėtų bylų sąrašą teismų *intraneto* svetainėje. Nacionalinė teismų administracija teismų *intraneto* svetainėje skelbia visų Lietuvos teismuose greičiau nagrinėtinomis pripažintų bylų sąrašą, jame išskiriant pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinąs bylas. Minėtame sąraše pateikiama visa šio Aprašo 7, 16 punktuose nurodyta informacija. Nacionalinė teismų administracija iš teismų gautą informaciją *intraneto* svetainėje paskelbia nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po to, kai ji gaunama.

18. Visuomenė, bylose dalyvaujantys asmenys (advokatai, prokurorai ir kt.) apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami Nacionalinei teismų administracijai teismų *internetinėje* svetainėje paskelbus greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą. Nacionalinė teismų administracija teismų *internetinėje* svetainėje skelbia greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą, kuriame nurodomas bylą nagrinėjantis teismas, bylos numeris ir bylai suteiktas greičiau nagrinėjamos bylos statusas (lygis).

19. Teismo pirmininko, skyriaus pirmininko ar teismo pirmininko pavaduotojo, kuriame nagrinėjama greičiau nagrinėtina pripažinta byla, motyvuotu rašytiniu sprendimu (įsakymu, patvarkymu) gali būti nusprendžiama laikinai sumažinti tokią bylą nagrinėjančio teisėjo (-ų) darbo krūvį pagal tvarką, nustatytą Teisėjų tarybos patvirtintame Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše bei Teisėjų darbo su bylomis krūvio mažinimo tvarkos apraše.

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2023 m. .... d.
nutarimu Nr. ....

BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS IR TEISMO POSĖDŽIŲ KOORDINAVIMO JOSE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisėjų ir teismų administravimą vykdančių subjektų veiklą, skirtą užtikrinti, kad didelės apimties ir sudėtingos baudžiamosios bylos bei baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, teismuose būtų išnagrinėtos per kuo trumpesnę laiką, ir kad tuo pat metu vykstantys teismo posėdžiai kitose bylose netrukdytų nagrinėti tokių bylų. Šio Aprašo nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir koordinuojant teismo posėdžius kitų kategorijų bylose.

2. Teismų administravimą vykdančių subjektų veikla, koordinuojant teismo posėdžius, negali pažeisti teisėjo nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdančią teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimų priėmimui. Administracinė veikla šioje srityje apima veiksmus ir priemones, kuriais siekiama padėti koordinuoti teismo posėdžius ir užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką.

3. Teisėjai ir teismo administravimo subjektai, taikydami šį Aprašą ir vykdydami administravimo veiklą koordinuojant teismo posėdžius, vadovaujasi nešališkumo, skaidrumo, sąžiningumo, objektyvumo ir pagarbos kitiems principais.

II SKYRIUS BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS BYLOMIS TVARKA

4. Teismo administravimą ir administracinės veiklos priežiūrą vykdančiosios subjektai, taip pat bylą nagrinėjantis teismas, gavę didelės apimties ir sudėtingą bylą, taip pat manydami, kad bylos nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti, gali inicijuoti tokios bylos pripažinimą greičiau nagrinėtina ir siūlyti jai suteikti pirmo arba antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusą:

4.1. pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla – apylinkės teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu teikimu (kai byla nagrinėjama apylinkės teisme) ir apygardos teismo pirmininko arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko sprendimu (tvirtinimo žyma (rezoliucija)), arba apygardos teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu teikimu (kai byla nagrinėjama apygardos teisme) ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko sprendimu (tvirtinimo žyma (rezoliucija)), arba Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos apeliaciniame teisme), arba Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu (kai byla nagrinėjama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo) pripažinta didelės apimties ir sudėtinga byla ar kita byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje būtina taikyti šiame Apraše nustatytas ir (ar) kitas teismo posėdžių koordinavimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad byla būtų išnagrinėta per kuo trumpesnę laiką;

4.2. antro (aukštesniojo) lygio greičiau nagrinėtina byla – apygardos teismo pirmininko, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko ar Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko arba šių teismų Baudžiamųjų bylų skyrių pirmininkų siūlymu bei apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkų arba šių teismų pirmininkų

bendru vienbalsiu sutarimu ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko motyvuotu rašytiniu sprendimu pripažinta didelės apimties ir sudėtinga baudžiamoji byla ar kita baudžiamoji byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ar gali užsitęsti ir kurioje, siekiant užtikrinti viešąjį interesą, būtina taikyti šiame Apraše nustatytas teismo posėdžių koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimą pirmumo tvarka.

5. Pripažįstant bylą pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- 5.1. bylos sudėtingumą ir apimtį;
- 5.2. bylos pobūdį ir jos nagrinėjimo teisme stadiją;
- 5.3. proceso dalyvių skaičių ir pobūdį (proceso kalbos nemokančių dalyvių skaičių ir vertėjų dalyvavimo būtinybę; procese dalyvaujančių vaikų interesus ir nukentėjusiesiems taikytinas specialias apsaugos priemonės; taikomas kardomąsias ir (ar) procesines prievartos priemonės ir pan.);
- 5.4. preliminarų teismo posėdžių skaičių ir su proceso dalyviais parengiamajame ar kitame teismo posėdyje aptartą preliminarų bylos nagrinėjimo planą arba suderintą teismo posėdžių grafiką (jeigu tai žinoma);
- 5.5. organizacinius sunkumus, siekiant užtikrinti sklandų bylos nagrinėjimą;
- 5.6. proceso trukmę ankstesnėje proceso stadijoje ir ją lėmusias priežastis;
- 5.7. aplinkybes, dėl kurių byla ankstesnėje proceso stadijoje buvo pripažinta sudėtinga, itin sudėtinga ar greičiau nagrinėtina (pirmo arba antro lygio) byla;
- 5.8. kitas reikšmingas aplinkybes (artėjanti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo ar nuosprendžio vykdymo senatis ir pan.);
- 5.9. taikytinų administracinių ir (ar) organizacinio pobūdžio priemonių, kurios galėtų paspartinti bylos nagrinėjimą, pobūdį, o bylą pripažįstant antro lygio greičiau nagrinėtina byla – ir į aplinkybes, dėl kurių būtina taikyti tokias teismo posėdžių koordinavimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti bylos nagrinėjimo pirmumą prieš kitas bylas (pavyzdžiui, itin svarbus viešasis interesas; byla dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 225 straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybės pareigūnų galimai padarytų nusikalstamų veikų; itin didelio dėmesio ir atgarsio visuomenėje sulaukusi byla, o nepateisinamai ilga proceso trukmė galėtų sumenkinti visuomenės pasitikėjimą teismais bei valstybe ir pan.).

6. Bylą pripažinus pirmo arba antro lygio greičiau nagrinėtina byla, apie tai pažymima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) elektroninėje bylos kortelėje.

7. Pripažinus bylą *antro lygio* greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama ši byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas gali paskirti teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą tokioje byloje, ir pats ar jo pavedimu kitas teismo darbuotojas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma:

- 7.1. bylos numeris ir suteiktas greičiau nagrinėtinai bylos statuso lygis;
- 7.2. bylą nagrinėjančio teismo sudėtis;
- 7.3. už teismo posėdžių koordinavimą atsakingas teismo darbuotojas ir jo kontaktiniai duomenys (jeigu toks asmuo buvo paskirtas);
- 7.4. suplanuotas ar preliminarus bylos nagrinėjimo laikas arba teisiųjų (teismo) posėdžių grafikas (nurodant teismo posėdžių pradžios ir pabaigos laiką);
- 7.5. byloje dalyvaujantys kaltinamieji (nuteistieji, išteisintieji), gynėjai, prokurorai, nukentėjusiųjų įgaliotieji atstovai (advokatai);
- 7.6. jei galima, informacija apie byloje dalyvaujančių kaltinamųjų (nuteistųjų, išteisintųjų), gynėjų, prokurorų, nukentėjusiųjų įgaliotųjų atstovų (advokatų) dalyvavimą kitose bylose, kuriose teisiųjų (teismo) posėdžių laikas sutampa su teisiųjų (teismo) posėdžių laiku kitose bylose.

8. Pripažinus bylą *pirmo lygio* greičiau nagrinėtina byla, minėtą bylą paskirtas nagrinėti teismas nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po sprendimo pripažinti bylą greičiau nagrinėtina gavimo teisme, parengia bei pateikia Nacionalinei teismų administracijai pranešimą apie bylą, kuriame nurodoma informacija, analogiška nustatytai šio Aprašo 7 punkte.

9. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, teismo, kuriame nagrinėjama tokia byla, pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas ar Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas imasi priemonių, kad tokia byla būtų išnagrinėta be trukdžių ir nepateisinamai ilgų pertraukų tarp teismo posėdžių. Tokios bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu bylą nagrinėjančiam teisėjui ar teisėjų kolegijai turi būti sudarytos sąlygos bylą nagrinėti pagal intensyvų bylos nagrinėjimo grafiką, paprastai nedarant ilgesnių nei trijų darbo dienų pertraukų (tokiu atveju teisėjas ar teisėjų kolegija kitų bylų paprastai nenagrinėja, išskyrus atvejus, kai pertraukos metu būtina tęsti anksčiau gautų bylų nagrinėjimą, kurių nebuvo galima perskirti kitiems teisėjams ar išnagrinėti iki greičiau nagrinėtinios bylos nagrinėjimo pradžios, taip pat kai greičiau nagrinėjamoje byloje paskelbta pertrauka yra ilgesnė, nei nurodyta šiame punkte, ir dėl paskelbtos pertraukos trukmės teisėjas gali išnagrinėti pertraukos metu gautas naujas bylas, proceso dalyvių prašymus, pareiškimus ar skundus).

10. Pripažinus bylą antro lygio greičiau nagrinėtina byla, bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų ir viso teismo darbo krūvis vertinamas atsižvelgiant į bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų užimtumą antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje bei objektyvų jų negalėjimą dalyvauti kitoje teismo jurisdikcinėje veikloje (teismų administracinės veiklos priežiūros subjektai, vertindami, ar tarp teismų (teismo rūmų) nėra esminio darbo krūvio skirtumo, laikosi Teisėjų tarybos nustatytų taisyklių ir duomenis skaičiuoja bei juos vertina atsižvelgdami į teisme dirbančių likusių teisėjų skaičių, neįtraukdami antro lygio greičiau nagrinėtiną bylą nagrinėjančio teisėjo ar teisėjų).

III SKYRIUS

TEISMO POSĖDŽIŲ GREIČIAU NAGRINĖTINOSE IR KITOSE BYLOSE KOORDINAVIMO TVARKA

11. Teismas, nagrinėjantis bylą, pripažintą greičiau nagrinėtina byla, teismo posėdyje apie tai praneša proceso dalyviams ir išaiškina proceso įstatyme nustatytas taisykles dėl asmens nedalyvavimo procese padarinių, taip pat ir dėl galimo asmenų nedalyvavimo procese dėl jų užimtumo kitose bylose.

12. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžių laiką greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad jie negali dalyvauti teismo posėdyje dėl jų dalyvavimo kituose teismo posėdžiuose, bylą nagrinėjantis teismas, vadovaudamasis proceso įstatymo nuostatomis, įvertina, ar proceso dalyvio dalyvavimas kitose bylose pripažintinas svarbia nedalyvavimo procese priežastimi ir ar byla gali būti nagrinėjama nedalyvaujant vienam iš proceso dalyvių.

13. Tais atvejais, kai tuo pačiu metu vykstantys teismo posėdžiai gali sutrukdyti greičiau nagrinėtinios bylos nagrinėjimą, teismai, įvertinę šiame Apraše nustatyta tvarka bylai suteiktą statusą, vadovaujasi šio Aprašo 14–15 punktuose įtvirtintomis teismo posėdžių koordinavimo taisyklėmis.

14. Koordinuojant teismo posėdžius pirmo lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

14.1. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitose bylose, kurioms nėra suteiktas greičiau nagrinėtinios bylos statusas, teismas nustato preliminarį teismo posėdžio datą ir kreipiasi į teismą ar teismus, kuriuose tuo pačiu metu paskirti teismo posėdžiai kitose bylose, ir įvertina galimybes nagrinėti bylą tą pačią dieną patikslintu ir su kitu teismu ar teismais bendru sutarimu suderintu posėdžio laiku. Tais atvejais, kai suderinti teismo posėdžių laiko nėra galimybės, teismas, kuriame teismo posėdis buvo suplanuotas anksčiau nei greičiau nagrinėtinėje byloje, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, paprastai pakeičia anksčiau suplanuoto teismo posėdžio laiką ar atšaukia teismo posėdį, suteikdamas galimybę nagrinėti greičiau nagrinėtiną bylą.

14.2. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai taip pat suteiktas pirmo lygio greičiau nagrinėtinios bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarį teismo posėdžio datą (tokiu atveju teismas paskirtu laiku nagrinėja bylą tik įsitikinęs, kad teismo posėdis nesutrukdys kitoje pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje paskirto teismo

posėdžio). Jei skiriant teismo posėdžius šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama ta pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla, kurioje teismo posėdis suderintas anksčiau.

14.3. Tais atvejais, kai, teismui nežinant apie kitoje byloje nustatytą teismo posėdžių laiką, tuo pačiu metu paskiriamos nagrinėti kelios pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, teismas, kurio byloje sprendimas pripažinti bylą pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla priimtas vėliausiai, informuoja visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovus ir prašo nustatyti bylų nagrinėjimo pirmenybę. Ši pirmenybė paprastai nustatoma bendru visų teismų, kuriuose tuo pačiu metu paskirtos nagrinėti pirmo lygio greičiau nagrinėtinos bylos, vadovų sutarimu. Nustatant bylų nagrinėjimo pirmumą įvertinamos šio Aprašo 5 punkte nurodytos aplinkybės, į kurias atsižvelgiama nusprendžiant dėl bylos pripažinimo pirmo lygio greičiau nagrinėtina byla. Teismų vadovams nesutarus dėl greičiau nagrinėtinų bylų nagrinėjimo pirmenybės, sprendimą dėl šio klausimo priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

14.4. Tais atvejais, kai pirmo lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyvis nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarį teismo posėdžio datą. Jeigu šios taisyklės nesilaikyta, paskirtą dieną nagrinėjama byla, kuriai suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas.

15. Koordinuojant teismo posėdžius antro lygio greičiau nagrinėtinose bylose ir kitose bylose, laikomasi šių taisyklių:

15.1. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje byloje ar bylose, kurioms nėra suteiktas antro lygio greičiau nagrinėtinos bylos statusas, teismas nustato preliminarį teismo posėdžio ar posėdžių datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į teismą ar teismus, kurių nagrinėjamose bylose dalyvauja antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje dalyvaujantys proceso dalyviai, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje ir kitose bylose. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, nustatyto teismo posėdžio laiku nagrinėjama antro lygio greičiau nagrinėtina byla.

15.2. Tais atvejais, kai derinant teismo posėdžio ar posėdžių laiką antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje proceso dalyviai nurodo, kad tuo pačiu metu turi dalyvauti kitoje antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje, teismo posėdis tuo pačiu metu paprastai neskiriamas arba skiriamas numatant tik preliminarį teismo posėdžio datą. Tokiu atveju teismas pats arba per teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą, kreipiasi į kitą teismą arba šio teismo darbuotoją, atsakingą už teismo posėdžių koordinavimą antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje, ir suderina teismo posėdžio ar posėdžių laiką. Nepavykus suderinti bylų nagrinėjimo laiko, sprendimą šiuo klausimu, įvertinęs šio Aprašo 5 punkte nurodytas aplinkybes, priima Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas.

16. Teismas pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinėje byloje nustatęs ar pakeitęs anksčiau nustatytą teismo posėdžio ar posėdžių laiką ar teismo posėdžių grafiką, taip pat pasikeitus byloje dalyvaujantiems asmenims (pvz., advokatams, prokurorams), visais atvejais apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po atitinkamų aplinkybių atsiradimo/pasikeitimo, informuoja Nacionalinę teismų administraciją.

17. Lietuvos teismai apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami paskelbiant minėtų bylų sąrašą teismų *intraneto* svetainėje. Nacionalinė teismų administracija teismų *intraneto* svetainėje skelbia visų Lietuvos teismuose greičiau nagrinėtinomis pripažintų bylų sąrašą, jame išskiriant pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinąs bylas. Minėtame sąraše pateikiama visa šio Aprašo 7, 16 punktuose nurodyta informacija. Nacionalinė teismų administracija iš teismų gautą informaciją *intraneto* svetainėje paskelbia nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną po to, kai ji gaunama.

18. Visuomenė, byloje dalyvaujantys asmenys (advokatai, prokurorai ir kt.) apie pirmo ir antro lygio greičiau nagrinėtinomis pripažintas bylas informuojami Nacionalinei teismų

administracijai teismų *internetinėje* svetainėje paskelbus greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą. Nacionalinė teismų administracija teismų *internetinėje* svetainėje skelbia greičiau nagrinėtinų bylų sąrašą, kuriame nurodomas bylą nagrinėjantis teismas, bylos numeris ir bylai suteiktas greičiau nagrinėjamos bylos statusas (lygis).

19. Teismo pirmininko, skyriaus pirmininko ar teismo pirmininko pavaduotojo, kuriame nagrinėjama greičiau nagrinėtina pripažinta byla, motyvuotu rašytiniu sprendimu (įsakymu, patvarkymu) gali būti nusprendžiama laikinai sumažinti tokią bylą nagrinėjančio teisėjo (-ų) darbo krūvį pagal tvarką, nustatytą Teisėjų tarybos patvirtintame Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių apraše bei Teisėjų darbo su bylomis krūvio mažinimo tvarkos apraše.

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL BYLŲ PRIPAŽINIMO GREIČIAU NAGRINĖTINOMIS IR TEISMO POSĖDŽIŲ KOORDINAVIMO JOSE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2023 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 102 straipsnio 3 dalimi, 120 straipsnio 17 punktu, Administravimo teismuose nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“, 14 punktu ir siekdama paspartinti didelės apimties ir sudėtingų bylų bei bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsęs ar gali užsitęsti, nagrinėjimą, Teisėjų taryba n u t a r i a :

1. Patvirtinti Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2012 m. spalio 26 d. nutarimą Nr. 13P-173-(7.1.2) „Dėl Teismo posėdžių koordinavimo dėl greičiau nagrinėtinų bylų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Nustatyti, kad iki šio nutarimo įsigaliojimo greičiau nagrinėtinomis bylomis pripažintų bylų statusas nėra keičiamas ir jos pripažįstamos pirmo lygio greičiau nagrinėtinomis bylomis, o teismo posėdžiai jose koordinuojami šiuo nutarimu patvirtintame Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos apraše nustatyta tvarka. Šio punkto nustatyta tvarka greičiau nagrinėtinų bylų statusas gali būti peržiūrėtas ir pakeistas šiuo nutarimu patvirtintame Bylų pripažinimo greičiau nagrinėtinomis ir teismo posėdžių koordinavimo jose tvarkos apraše nustatyta tvarka.

4. Pavesti Nacionalinei teismų administracijai įgyvendinti priemones, reikalingas aprašo nuostatoms taikyti:

4.1. per vieną mėnesį nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos parengti ir paskelbti greičiau pripažintinų bylų pagal lygius sąrašą teismų intranete ir teismų interneto svetainėje www.teismai.lt.

4.2. iki 2024 m. gruodžio 31 d. dėl bylų lygių žymėjimo, atvaizdavimo ir paieškos pritaikyti Lietuvos teismų informacinę sistemą.

Pirmininkas

Sekretorius